

**Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы
Югары Сәрдә авыл жирлеге Советы Карары**

«11»сентябрь 2020

№ 134

Татарстан Республикасы Өтнә районы «Югары Сәрдә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту кагыйдәләрен раслау турында.

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында "06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 14 статьясы нигезендә, «хайваннар белән җаваплы эш итү һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 27.12.2018 ел, № 498-ФЗ Федераль законның хокукый нигезләмәләренә таянып, Югары Сәрдә авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

- 1.Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы « Югары Сәрдә авыл жирлеге» "муниципаль берәмлеге территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту кагыйдәләрен расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында, шулай ук Өтнә муниципаль районының рәсми сайтында Интернет «мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://atnya.tatar.ru> веб–адресы буенча урнаштырырга
- 3.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җавапчылыгымда калдырам.

Өтнә муниципаль районы
Югары Сәрдә авыл жирлеге башлыгы

Р. Р.Хәснетдинов

**Татарстан Республикасы Өтнә районы « Югары Сәрдәавыл җирлеге» муниципаль
берәмлеге территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту кагыйдәләре.**

1 Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының «Югары Сәрдә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә (алга таба - «кагыйдәләр») этләрне һәм мәчеләрне тотуның әлеге кагыйдәләре йорт хайваннары хужаларының (алга таба - «хайваннар») бурычларын һәм җаваплылыгын билгели, йорт хайваннары белән гуманитарлы эш итү, фатирларда, йортларда, хужалык итүче субъектларда хайваннарны тоту елкәсендә бердәм һәм мәҗбүри нормалар һәм таләпләр билгели; хайваннарны урамда йөртү һәм транспортлауны оештыру.

1.2. Кагыйдәләр торак пунктларда хайваннарны тотуга, торак пунктларның санитар торышына, хайваннарны саклауга таләпләрне билгеләүче Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә эшләнгән һәм милек рәвешләренә һәм ведомство буйсынуына карамастан, барлык физик һәм юридик затларга кагыла.

1.3. Хайваннарга карата мелкәт турында Россия Федерациясә Граждан кодексы белән билгеләнгән гомуми кагыйдәләр кулланыла. Хайван суд карары буенча хужасыннан яки гамәлдәгә законнарда каралган башка тәртиптә тартып алынырга мөмкин.

1.4. Хайванның хужасы булып хайванны (этне, мәчене) караучы физик яки юридик зат санала, шул исәптән хужасыз хайваннарны тоту ечен кабул иткән затлар да. Физик затка караган территориядә даими яшәүче хайван әлеге физик затның хайваны булып санала.

Предприятие (учреждение, оешма) территориясендә урнашкан һәм саклау яки башка функцияләрне үтәргә тиешле хайван әлеге юридик затныкы дип санала.

2. Хайваннар хужаларының бурычлары

Хайваннар хужалары бурычлы:

2.1. Гамәлдәгә санитар кагыйдәләренә һәм гигиеник нормативларны үтәү, эпидемиягә каршы, эпизоотиягә каршы һәм санитар - гигиена чараларын үтәү өлешендә халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү елкәсендәгә законнарны үтәргә.

2.2. Ветеринария һәм җәмәгать куркынычсызлыгы таләпләрен үтәргә, хайванның үз-үзен тотышын тәэмин итәргә, физик һәм юридик затлар милкенә, муниципаль милеккә анда ул тирә-юньдәгеләр ечен куркыныч тудырмаска

2.3. Үз хайваннарына кирәкле күләмдә азык-төлек һәм су бирергә, төр һәм токым ихтыяҗларына туры китереп йерергә, зоогигиеник тоту кагыйдәләрен үтәргә.

2.4. Кануннарда билгеләнгән тәртиптә хайванны теркәүне һәм тәңгәлләштерүне тәэмин итәргә.

2.5. Кичекмәстән кешене яисә башка хайванны төшлөгән хайванны, хайванны карау өчен һәм, кирәк булганда, бинаны карантинлаштыру ечен, Татарстан Республикасы дәүләт ветеринария хезмәте учреждениесенә илтөп бирергә.;

2.6. Шунда ук хайван чире белән авырган очракта, дәүләт ветеринария хезмәте белгеченә мәрәҗәгать итәргә, йө нинди авыруга шикләнәргә.

2.7. Кичекмәстән Татарстан Республикасы дәүләт ветеринария хезмәте учреждениесенә хайваннарның кинәт үлү очраклары, аларның гадәти булмаган вакыты, кинәт агрессиясә яки хайванның башка хайваннар төшлөгән очраклары турында хәбәр итәргә.

2.8. Үлгән хайваннарның мәетләрен ташларга һәм үлгән хайваннарны үз белдегәң белән күмүгә юл куймаска, биологик калдыкларны утильләштерүнең ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә хайваннарның мәетләрен утильләштерүне тәэмин итәргә.

2.9. Алга таба хайванны тоту мөмкин булмаганда, хужасы аны башка гражданның яки

оешмаларга тапшырырга тиеш. Хайваннан баш тарту милекченең хайванга карата хокукларын һәм бурычларын туктатуга һәм аны башка затларга тапшырганчы туктатуга китерми.

3. Хайваннарны тотуга карата куела торган таләпләр

3.1. Хайваннарны карап тотуга карата гомуми таләпләр: хайваннарны теркәү һәм тәңгәлләштерү; хайваннарны карау, профилактик прививкалар, диагностик тикшеренүләр өчен ветеринария дөвалау-профилактика учреждениесенә даими керту; хайваннарның һәм аның янәшәсендәге территориянең санитария торышын тоту. Гомуми файдалану урыннарында, балалар мәйданчыкларында, тротуарларда һ. б. хайваннарга калдырылган эскрементлар хайваннар хужасы тарафыннан чистартылырга тиеш; төнлә һәм урамда тынычлыкны тәэмин итү; хайваннарны урамда урамда йөргөндә, хужалары Озак вакытка элемтәдә калдырмыйча гына, жәмөгәть урыннарында күзәтүчесезлекне булдырмау.

3.2. Тыю:

- этләрне кешеләргә яки хайваннарга, кагыйдәләргә туры китереп, үз-үзеңне саклау һәм дрессурадан тыш, этләрне кешеләргә яки хайваннарга юнәлдерергә; күп фатирлы йортларның гомуми кулланылыштагы урыннарында (баскыч күзәнәкләрендә, гомуми балконнарда, кухняларда, коридорларда, йортларның чормакларында, подвалларында һәм башка бүлмәләрдә) хайваннарны тотарга; йорт хайваннарын мәстәкыйль йөртү өчен хайваннар чыгарырга; хайваннарның тиреләрен, итен, башка чималын куллану максатыннан хайваннарны үрчетергә, тотарга һәм агуларга; 14 яшьтән яшьрәк затларга сакчылар, сугышчылар, эре токымнарга караган этләрне мәстәкыйль рәвештә урамда йөртәргә.

3.3. Фатирларда һәм йортларда хайваннарны тоту тәртибе: бер гаилә белән мәшгуль фатирларда да, Коммуналь фатир бүлмәләрендә дә хайваннарны тоту рөхсәт ителә. Коммуналь фатир бүлмәләрендә хайваннарны тоту күршеләрдә медицина күрсәтмәләре булмаганда һәм аларның язма ризалыгы булганда рөхсәт ителә; хайванның хужасы яки аның вәкаләтле затыннан башка читкә чыгуы мөмкин булмаганда, хайванның милек хокукында яки башка хокукта булган жир участогы территориясендә этне ирекле тоту рөхсәт ителә; гомуми файдаланудагы йортларда этне ирекле тоту, шулай ук аны төнлә саклау хезмәте күрсәтү өчен бары тик килешкәндә генә чыгару рөхсәт ителә.; торак урыннарда асрала торган терлекләр саны аларга зоогигиеник таләпләр нигезендә тоту шартларын тәэмин итү мөмкинлегенә белән чикләнә. Фатирларда хайваннар, шул исәптән хужасыз хайваннар өчен приютлар һәм питомниклар оештыру тыела; милектә яки жир участогы булган эт хужаларына, участка кергәндә, ишегалдында эт булу турында кисәтү язуы урнаштырырга кирәк. Башка оешмалар, тиешле билгеләр (язулар) мәжбүри урнаштырылган очракта, территорияләре белән йөрүне тыюны билгеләргә хокуклы; күзәтүчесез хайваннар йорт хужаларынан башка, хайваннар белән эш итүне жайга сала торган норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә тоту өчен, йорт хужаларынан башка тартып алынырга һәм приютка тапшырылырга тиеш. Ауланган хайваннар турында мөгълүмат һәркем ечен ачык.

3.4. Хужалык итүче субъектлар тарафыннан терлекләргә тоту:

хайваннарны карап тоту хайваннарны даими карау белән тәэмин ителгән очракта рөхсәт ителә; оешма-учреждениеләрдә, предприятиеләрдә, әлегә максат өчен махсус жиһазландырылган биналар (урыннар) булмаганда, хайваннарны тоту тыела; хужалык итүче субъектка хайваннарның контрольсез үрчүенә юл куймас өчен, хайваннарны стерилизацияләргә киңеш ителә; предприятие хайваннарны тоту хужалык итүче субъектның эшчәнлек спецификасын исәпкә алып башкарылырга тиеш һәм әлегә һәм якин-тирә территориядә кешеләр куркынычсызлыгы нормаларына туры килергә тиеш.; предприятие территориясен саклау өчен вольерларда яки бәйдә булган сакчыл этләрне жиберергә кирәк, бу территориядә килүчеләрнең булмавына инанып, предприятие территориясенә кергәндә, кергәндә, этләрнең территориясен саклау турында кисәтү

табличкасы эленеп торырга тиеш; бакчачылык, яшелчәчелек, дача кооперативлары, туристлык базалары, спорт, Хезмәт һәм ял лагерьлары территорияләрендә хайваннарны тоту өлеге кагыйдәләр таләпләрен үтәп рәхсәт ителә һәм юридик затның локаль норматив актлары белән җайга салына. Җәйге сезон тәмамлангач, хайваннарны бакчачылык, яшелчәчелек, дача кооперативлары, туристик базалар, спорт, Хезмәт һәм ял лагерьлары территорияләрендә тиешенчә карап тормыйча калдыру тыела.

3.5. Хайваннарны урамда йөртү тәртибе:

торак биналардан, күп катлы торак йортларның подъездларыннан, башка изоляцияләннгән территорияләрдән урамга поводкада, ә Россия Федерациясе Хөкүмәте карары белән расланган потенциал куркыныч этләр исемлегенә кертелгән этләрне поводкада һәм бордникта чыгарырга рәхсәт ителә. Кешеләр күпләп җыела торган урыннарда эт хужасы белән бергә поводкада һәм бордникта булырга тиеш. Этне муниципаль берәмлек башкарма хакимияте органының норматив хокукый акты белән рәхсәт ителгән урыннарда ирекле йөртү ечен алып барырга була. Этләрне урамда йөртү ечен мәйданчыклар булмаганда, буш урыннарда, өлеге кагыйдәләрне үтәп, аз кеше урыннарында йерергә рәхсәт ителә; урамда һәм автомагистральләр янында эт хужасы автомобиль юлының йөрү елеше кисешкән урында, балалар мәйданчыкларында, стадионнарда, мәктәпкәчә, мәктәп һәм фатир территорияләрендә, күршеләрендә медицина күрсәтмәләре булмаганда һәм аларның язма ризалыгы булганда, рәхсәт ителә.; хайванның хужасы яки аның вәкаләтле затыннан башка читкә чыгуы мемкин булмаганда, хайванның милек хокукында яки башка хокукта булган җир участогы территориясендә этне ирекле тоту рәхсәт ителә; гомуми файдаланудагы йортларда этне ирекле тоту, шулай ук аны төнлә саклау хезмәте күрсәтү ечен бары тик килешкәндә генә чыгару рәхсәт ителә.;

3.6. Җәмәгать транспортында хайваннарны ташу тиешле транспорт чараларыннан иминлекне тәэмин итә торган һәм пассажирларны борчуга сала торган чараларны үтәгәндә билгеләннгән кагыйдәләрне үтәп башкарыла.

3.7. Ветеринария һәм санитария-эпидемиология таләпләрен үтәп, өлеге максатлар ечен махсус җиһазландырылган урыннарда терлекләр сату рәхсәт ителә.

4. Өлеге кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык

Өлеге кагыйдәләрне бозуда гаепле физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы. Гражданның сәламәтлегенә китерелгән зыян яисә хайваннар мөлкәтенә китерелгән зыян законда билгеләннгән тәртиптә каплана.

Өлеге Кагыйдәләрдә каралмаган хайваннарны тоту буенча бүтән таләпләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының норматив хокукый актлары белән җайга салына.